

TEOLOGISKA HÖGSKOLAN STOCKHOLM

Mastersprogrammet i mänskliga rättigheter, 120 hp
Masteruppsats, mänskliga rättigheter HT2017

Mänskliga rättigheter i det afghanska familjelivet i Sverige.

Författare: Nasiba Daytabar

Handledare: Kjell-Åke Nordquist
Teologiska högskolan Stockholm

Särskild tack till uppsatsens handledare Kjell-Åke Nordquist för en lärorik handledning och stöttning under uppsatsens gång.

Stort tack till respondenter som har bidragit med sin tid och svar i uppsatsen, alla de som läst och korrigerade uppsatsen.

Hjärtligt tack till min familj som stött mig under min uppsatsprocessen, utan ert stöd kunde jag aldrig klara detta!

Sammanfattning

Denna studie handlar om afghanska familjelivet i Sverige och ska visa vilken bild afghaner visar i det nya samhället gällande mänskliga rättigheter. Det utförs genom att afghaner i Sverige får svara på frågor gällande hur kvinnor och män ser på sina roller i familjen i nya samhället, samt hur de ser på barnets uppfostran. Metoden som uppsatsen är baserad på är en kvalitativ forskning och Georgs Simmels teori om främling har tillämpats i studien. Denna studie är bestående av tio semistrukturerade intervjuer med afghaner som bor i Stockholm. Av intervjuerna framgår att afghaner har olika uppfattning om familjelivet i Sverige och beroende på personer har de antingen blivit integrerade eller inte i det nya samhället. I studien framkommer att intervjupersoner har samma mönster som de har från hemlandet som det leder till kulturkrock i nya samhället. Det visar att afghaner bor ett kollektivt samhälle fast de bor i ett individualistiskt land, det finns skillnader värderingar och enligt Simmels teori kan man säga att är afghaner fysiskt i Sverige och psykiskt i hemlandet.

English title

” The Perspective of Human Rights in The Afghan Family Life in Sweden”

Nyckelord

Afghanska familjelivet, integration, könsroller

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Syfte	6
1.2 Frågeställningar	6
1.3 Avgränsning	7
1.4 Metod, urval och källkritik	7
2. Tidigare forskning	9
2.1 “An Afghan Dilemma: Education, Gender, and globalisation in an Islamic Context”	9
2.2 “The Other Side of Gender Inequality: Men and Masculinities in Afghanistan “	12
2.3 “Afgghanska kvinnors livsförhållandet i Sverige ”	14
3. Teori och begrepp	15
3.1 Främlingen	15
3.2 Individuell och kollektiv kultur	16
4. Intervjustudie	17
4.1 Jämförelse mellan livet i Sverige och Afghanistan	17
4.1.1 Analys	21
4.2 Utmaningar för afghanskt familjeliv i Sverige	22
4.2.1 Kvinnors syn på religion	22
4.2.2 Analys	23
4.2.3 Mäns syn på religion	24
4.2.4 Analys	25
4.2.5 Kvinnors syn på mannens roll i familjen	26
4.2.6 Analys	28
4.2.7 Mäns syn på kvinnans roll i familjen	29
4.2.8 Analys	31
4.2.9 Familjens syn på barnets uppfostran	33
4.2.10 Analys	36
4.3 Hur mycket har afghaner blivit integrerade i Sverige?	37
4.3.1 Analys	38
4.4 Afghaners självbild och dubbla liv i Sverige	39
5. Resultat och slutdiskussion	42
Referenser	46
Bilagor intervjufrågor	48

1. Inledning

Under de senaste åren har antalet asylsökande i Sverige ökat. Enligt Migrationsverket var Sverige 2015 det näst största mottagarlandet av asylsökande i Europa efter Tyskland¹.

De asylsökande kommer från olika länder och de har olika kulturell bakgrund. De får uppehållstillstånd av olika skäl. Dessa är grundade bland annat i mänskliga rättigheter. Afghaner är bland de tre vanligaste grupperna (Migrationsverket, 2016) som sökte asyl under 2015. I november 2015 sökte 14 700 afghaner asyl i Sverige². Många människor flydde vid den tiden från Afghanistan på grund av krig, förtryck och brist på demokrati och mänskliga rättigheter. Afghaner omfattar olika folkgrupper med olika kultur, traditioner och språk. Cirka 99 procent av befolkningen är muslimer och de är anhängare av olika islamiska trosriktningar.³

De som kommer från Afghanistan möter samma svårigheter som alla andra i sitt nya samhälle Sverige, men det är ibland svårare för afghaner vad gäller vissa förhållanden som exempelvis i familjelivet än för andra. Det allmänna problemet är alltid att det är svårt att lämna sitt hem och hemland, sin miljö, kultur och religion. Det är en främmande upplevelse för afghaner som kommer från ett land som är i hög grad religiöst, dessutom med analfabetism, patriarkat, kollektivt tänkande, långvarigt krig och stor rättsosäkerhet och att komma till ett land som Sverige som är ett högteknologiskt, modernt, sekulariserat, västerländskt samhälle med jämn arbetsfördelning, utvecklad offentlig service, individuellt tänkande, kärnfamilj, sexuell frigjordhet och liberal barnuppfostran.⁴

Jag, som är en afghansk kvinna som bott 7 år i Sverige, har upplevt båda kulturerna. Samtidigt har jag arbetat med afghanska ideella organisationer i Sverige. Där var jag ensam kvinna bland män. Det var då alltid en fråga som jag ställde mig, nämligen var kvinnorna fanns och när jag en gång frågade en kvinna om varför hon inte deltar på ett möte så sa hon,

---

¹ migrationsverket.se <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Migrationsverket---mitt-i-varlden-2016.html> hämtad 2017-09-28

² Migrationsverket.se <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-01-01-Nastan-163-000-manniskor-sokte-asyl-i-Sverige-2015.html> hämtad 2017-09-28

³ Aabdolhadi . Hadi, 2006, afghanska kvinnors livsförhållande i Sverige, Institutionen för individ och samhälle Socialpedagogiska programmet, högskolan väst, <http://hv.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A215969&dswid=8022> hämtad 2017-11-17

⁴ Deniz, F. & Antonios P. (2000). *Ett liv mellan två världar*. Örebro universitet; Forum för Migration och kultur. s.11

att hon inte får för sin man. Kvinnors och barns rättigheter kommer sist på listan av nödvändiga saker i Afghanistan och när familjerna kommer till Sverige fortsätter de med den inställningen. Därför blev jag intresserad av att veta hur man mår i afghanska familjer i Sverige, egentligen, och ville ta reda på mer om detta i min uppsats.

1.1. Syfte

Med denna inledning som bakgrund vill jag dels undersöka den bild som afghanska familjer har av Sverige i frågor som gäller mänskliga rättigheter och dels undersöka hur de behandlar sina familjemedlemmar i Sverige.

1.2. Frågeställningar

Jag vill med uppsatsen ge kunskap om hur familjelivet ser ut för afghaner i Sverige. De som kommer till Sverige får uppehållstillstånd på grund av att Sverige respekterar mänskliga rättigheter, men frågan är hur mycket de här människorna tillämpar dessa rättigheter i praktiken i sina privata liv i sina familjer? Hur stort är avståndet mellan påståenden och praktiken? Vilka utmaningar finns inför respekten av mänskliga rättigheter?

Mina frågeställningar handlar också om vilken bild av Sverige som afghaner har (när de kommer till Sverige). Hur ser det ut med män och kvinnors olika roller i familjen? Fungerar familjelivet som i Afghanistan eller anpassar de sig efter svensk kultur och svenska värderingar? Vad är skillnaden mellan intervjupersonerna gällande kvinnors frihet, sociala medier, homosexualitet och ekonomi i familjen? Vilka är skillnaderna mellan familjelivet i Sverige och Afghanistan? Det är de här frågorna som jag ska fokusera på vad gäller det afghanska familjelivet i Sverige. Jag vill skapa en förståelse för hur familjelivet ser ut för afghaner i Sverige.

1.3. Avgränsning

Uppsatsen handlar som nämnts ovan om hur familjelivet för afghaner ser ut i Sverige. Jag undersöker normer och värderingar och hur dessa påverkas av att leva här. Andra frågor lämnar jag utanför. Jag söker svar på mina frågeställningar genom intervjuer, artiklar, internetkällor och tidigare studier. Det handlar mest om kvinnors och barns situation i familjen och hur afghanska män behandlar dem när de kommer till Sverige som nyanlända, i en helt ny kultur. Frågor om jämställdhet och en jämförelse om könsroller i familjen, hur religionen påverkats på deras syn på familjen och utmaningar i det nya samhället kommer alltså att behandlas, allt enligt respondenternas svar. I min studie vill jag analysera och beskriva situationen för afghanska familjer i Sverige. Nackdelen är att antalet som deltar i intervjuer är få gentemot antalet afghaner som bor i Sverige och att deltagarna är begränsade till Stockholm, Jag ville att intervjuerna skulle ske öga mot öga för att undvika missförstånd bland annat. Det begränsade antalet betyder inte att alla afghaner som bor i Sverige har samma situation som min studie visar.

1.4. Metod, urval och källkritik

Uppsatsen huvudmetod baseras på kvalitativa intervjuer men jag använder mig av rapporter och samhällsvetenskaplig litteratur också. Min undersökning är kvalitativ för att jag vill fånga den intervjuades åsikter, handlingar, känslor och föreställningsvärld.⁵

Det är 10 personer i Stockholm som har intervjuats, de är av båda könen - 5 män och 5 kvinnor. Respondenterna har bott i Sverige mellan 4 och 22 år, de består av både nyanlända och etablerade. Deras utbildningsbakgrund varierar från grund- till läkarutbildning. Alla var gifta förutom två änkor (som båda var unga). 8 av dem föddes och var uppvuxna i Afghanistan, en i Iran och en i Pakistan. De var från olika samhällsklasser och olika folkgrupper som tajiker, hazarer och pashtuner i Afghanistan. Alla kunde prata svenska på en god nivå till en helt flytande nivå, men intervjuerna skedde ändå på modersmålet, det vill säga darispråket. Intervjupersonerna bestämde var vi skulle träffas och urvalet innehåller också personer med olika etnisk bakgrund i Afghanistan.⁶

---

⁵ Trost . Jan, 2010, Kvalitativa intervjuer, s.55 & 44

⁶ Trost, 2010, 132

Trost menar att reliabilitet har mer grund i kvantitativa studier men i kvalitativa studier ser situationen annorlunda. Han menar att den kvalitativa intervjun har låg grad av standardisering. Vidare säger han att man ska visa till läsaren att validitet och reliabilitet i kvalitativa studier och intervjuer är trovärdiga i mina analyser och mina data.⁷ Jag förklarade mitt syfte och informanterna själva blev intresserade av att bli intervjuade. Det fanns personer som när jag ställde frågan om jag får intervju dem så accepterade de inte det och de tyckte att deras privat avslöjas därför ville de inte delta.

Jag använder mig av tidigare forskning i mina analyser för att utföra en studie som visar annat perspektiv än de andra forskare. I tidigare forskning frågor som jämställdhet har besvarats men min fokus i min studie är mest på afghanska familj livet i Sverige.

Alla tio intervjuer är anonyma och för att det inte blir missuppfattningar fick jag spela in deras röst förutom en kvinna som inte ville och jag fick anteckna hennes påståenden. De namn som jag använder i mina resultat inte är informanternas riktiga namn utan de är påhittade för att behålla deras anonymitet. Av de fem kvinnor som jag intervjuade är 2 av dem skilda. Två av dem har ett arbete men de har svårigheter på olika sätt. Alla fem kvinnor barn och har bott i Sverige mellan 3 och 12 år.

Frågorna ställdes till dem som styr familjen och som därmed spelar den viktiga rollen i en afghansk familj. Med detta vill jag visa skillnaden mellan kvinnors och mäns åsikter och få ett resultat. Frågorna ska vara öppna och kommer att ställas så att personerna kan berätta. På det sättet ska jag förstå hur mina respondenter resonerar eller reagerar.⁸

---

⁷ Trost, 2010, s. 133

⁸ Trost, 2010, s. 32-33

2. Tidigare forskning

Enligt tidigare forskning fastnar nyanlända afghaner mellan två kulturer, de försöker att integreras i det svenska samhället men språket är ett hinder för att vara delaktig t ex i sociala verksamheter och att ha kommunikation med svenskar⁹.

Afghaner är en ny invandrare grupp som ökat de senaste åren i Sverige. Varken Abdullahi eller Mansory har studerat de afghaner som har bott i Sverige länge eller de som har flyttat nyligen. Särskilt de som kommit nyligen har sina traditioner och kulturer i bagaget, varför mitt syfte att studera hur de lever i Sverige och hur deras familjeliv ser ut i det nya samhället, och hur de bemöter utmaningar som de upplever i det nya samhället. Under detta avsnitt presenterar jag tre forskningar som har gjorts mest om könsroller och jämställdhet.

2.1 An Afghan Dilemma: Education, Gender and Globalisation in an Islamic context.¹⁰

I tidigare forskning har Pia Karlsson och Amir Mansory skrivit om en jämförelse mellan utbildningssystem i Afghanistan och västländer. De fokuserade på hur könsroller påverkats av flickors deltagande i utbildning. Författarna intervjuade två byar i Afghanistan och ett av deras mål var att undersöka vilka motiv föräldrarna har för att skilja på flickors och pojgars deltagande i utbildning. De diskuterar ett dilemma genom två begrepp "folkmodell"¹¹ och "folkteori"¹², skillnaden mellan teoretiska principer i traditionella och vetenskapligt orienterade kulturer och "context-bound thinking".

Författarna diskuterar utbildning i islam, tarbiya (uppfostran), förstås som en livslång process för varje enskild muslim i modern islamisk utbildning. De menar att rationell tanke och andlig kunskap kan vara svår att förena, men idén om mänsklig verklighet som en social

---

⁹ Aabdolhadi. Hadi, 2006, s.25

¹⁰ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, *An Afghan Dilemma: Education, Gender and Globalisation in an Islamic Context*, Stockholms universitet. Institution för internationell pedagogik.

¹¹ "folkmodell" betyder förtälsen som människor har för händelser i livet och föreskriver vad som är normalt att säga och göra. Karlsson. Pia & Mansory. Amir, 2007, S. 113

¹² "folkteori" består av kunskaper som är relevant för ens liv. Det kan vara att uttrycka sig fysisk eller talande handlingar och kan vara ösesidig förståelse. Det handlar inte bara om vad folk säger och gör utan det kan vara om vad folk inte säger och tystnar. Karlsson. Pia & Mansory. Amir, 2007, S. 121

konstruktion pekar på att kunskap och verklighet skiljer sig beroende på sociala sammanhang, vare sig det är islamiskt eller västerländskt. Enligt deras respondenter anses både islamisk och västerländsk utbildning nödvändig. Alla barn i Afghanistan deltar i moské-skolorna för att lära sig om islam och islamiska värderingar, öva islamiska ritualer och uppnå lite grundläggande läskunnighet och matematik.¹³

Svarande i denna studie sa att utbildningen var knuten till förväntade materiella, ekonomiska och sociala vinster men också och inte minst till andlig och moralisk "avkastning". Den sociala avkastningen som förväntas av deltagande i islamisk utbildning var i första hand förknippad med att främja en muslimsk identitet, en identitet som överträffar etniska gränser, till och med afghansk nationalitet och som placerar afghanerna inom den muslimska gemenskapen *umma* (folk). De viktigaste kännetecknen för människors beteende i båda av typerna av utbildning är *adab* (artighet) och *akhlaq*(etik). Respondenterna i denna studie värderar minskade inkomsten för att pojkar ska studera medan för flickor finns inget incitament att fortsätta skolan eftersom de ändå ska gifta sig, för att en pojke ska arbeta och ha inkomst för familj med tanke på både skolan (maktab) och universitetsstudier. Om flickor utbildning tycker de att det leder till små kostnader, för att flickor ska vara hemma och det bidrar mindre till familjeinkomst. De flesta föräldrar betraktar utbildning av flickor som ingen eller en dålig investering. Föräldrarna tycker också att efter tre och fyra år skolan förbereder flickor sig för att gifta sig, det ser det som en nödvändighet för flickor.¹⁴

Enligt denna studie svarade intervjupersonerna ofta, "*the man is for outside and the woman is for inside*", det vill säga mannen ska arbeta ute och försörja familjen och kvinnan ska vara hemma och ta hand om hemmet och barn. Om män och kvinnor båda arbetade "utanför" skulle mannen inte vara huvudansvarig för familjeförsörjning. Att arbeta som lärare och läkare är accepterad för flickor i samhället för att det inte har någon risk för att ifrågasätta de traditionella könsrollerna.¹⁵ Enligt studien var mödrar i allmänhet mer för en lång utbildning för flickor än fäder. Det spelade ingen roll om fadern har varit student eller inte, fäder med avslutad gymnasieutbildning var inte mer positiva till flickskolor än analfabeter. De få

---

¹³ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, s.344

¹⁴ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, 346

¹⁵ *ibid*

föräldrar som hade utbildning och högre socioekonomisk status var mer positiva till en lång utbildning för flickor.¹⁶

Det sista kapitlet i denna studie presenterar detta och andra dilemman. Det första dilemman hänvisar till mötet mellan islam och globalisering. En annan är förknippad med valet mellan en islamisk och en västerländsk typ av utbildning och en tredjedel är relaterad till farzens princip (islamisk obligation), särskilt när det gäller flickors deltagande i utbildning. När det gällde flickor så uppfattade olika grupper begreppet farz, det vill säga betydelsen som "skyldighet" och "ansvar". Utbildning betraktades som en farz för både pojkar och flickor oavsett vilket perspektiv man har. Ett dilemma var att flickor ska undervisas av en kvinnlig lärare men det var en brist på kvinnliga lärare. Lösningen var segregation alltså separata skolor för tjejer och det leder till att flickor inte kunde gå i skolan till en viss ålder. Ett annat dilemma var att farz var som sådan inte tillämplig på afghanska flickor som bor i de studerade byarna i denna studie. Inte heller den afghanska konstitutionen upprätthölls, vilket hävdar rätten till utbildning för både pojkar och flickor. Denna lösning ansågs emellertid inte acceptabel och resulterade i ett svårt dilemma, som lever vidare.¹⁷

Enligt författarna när man utvärderar svaren och i synnerhet när man analyserar argumenten för och mot flickors utbildning, blir Hortons (1993) koncept om "*slutet predicament*" av traditionell tanke. Enligt tradition kunde enbart män ha utbildning och kvinnorna uteslöts från undervisning i moskén. Flickorna kunde börja gå i skolan när västerländsk utbildning presenterades. Flickskolorna började öka långsamt i avlägsna byar och så småningom växte skolorna. Studien visar att det finns en gemensam åsikt bland svarande att den traditionella utbildningen (madrassa) ska vara för pojkar. Respondenterna i denna studie erkände att samhället behöver flickor och kvinnor med utbildning, men dessa behov var begränsade till områden som undervisning och sjukvård. Även pojkar hade begränsade alternativ för sin utbildning. Kvinnor och män båda kan undervisa och arbeta som lärare och läkare men pojkar kan sträva efter yrken som kontorsarbete och ingenjör också. Enligt författarna var det ingen som nämnde arbetsmöjligheterna för pojkar i armén eller polisen. Intervjuerna i denna studie uppfattade att "utveckling" och "modernisering" på något sätt skulle kräva att personer med maktab (vetenskaplig skolan som man studerar olika ämne som matte, språk, religion osv.)

---

¹⁶ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, 347

¹⁷ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, s.348

utbildar sig för andra yrken än de som nämns också. Respondenterna menar att moderna yrken kräver maktab-utbildning men inom samhällsfrågor krävs det också utbildning som man kan få mer makt. Författarna beskriver vidare att inom samhällsfrågor och ansvar för samhällets ledning betraktas som helt män verksamhet. Kvinnor uteslöts från högre utbildning och deras yrke eller "out-of-house" aktiviteter begränsas till lärare och hälso- och sjukvården.
18

Könsroller är ett hinder i afghanska samhället påstår författarna. För föräldrarna ser ingen mening med att deras flickor går i skolan för att döttrar ska gifta sig vilket innebär att en tjej blir en fru och hör till en annan familj. Det lönar sig inte för föräldrarna att skicka flickor till skolan. Då kan föräldrarna inte förvänta sig någon "avkastning" på att skicka henne till skolan (afghaner kallas det för *khair* dvs. välgång).¹⁹

Till Sist förklarar författarna att sakerna håller på ändras i afghanska samhället. Kvinnors utbildning blir mer acceptabelt och det är en *farz*. Med stöd av *farz* kommer flickornas rättigheter och skyldigheter erkännas, flickorna kommer att ges samma utbildning som pojkarna i *maktab* och *madrassa*²⁰. Enligt denna studie får jag en bild om hur afghaner ser på könsroller i familjen, särskild när det gäller flickors utbildning och tillämpa det till afghanska familjer som bor i Sverige och hur de ser på sina barns utbildnings och uppfostran.

2.2. "The Other Side of Gender Inequality: Men and Masculinities in Afghanistan"²¹

Studien har gjorts av AREU (Afghanistan Research and Evaluation Unit) och SAK (Svenska Afghanistans kommitté). Det handlar om hur könsroller ser ut i Afghanistan och ur det manliga könet påverkar på ojämställdhet i Afghanistan. Syftet med studien är att öka kunskap och förståelse om ojämställdhet som härrör från konceptet maskulinitet.²² Denna studie också har en fokus på jämställdhet och könsroller. Därför finns det utrymme för min studie för att studera om andra perspektiv inom afghaners syn på familjens roll i samhället.

---

¹⁸ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, s.348–349

¹⁹ Karlsson.Pia & Mansory.Amir, 2007, s.349

²⁰ ibid

²¹ Echavez, Chona R., SayedMahdi Mosawi, Leah Wilfreda RE Pilongo. The Other Side of Gender Inequality: Men and Masculinities in Afghanistan. Kabul: Afghanistan Reaserch and Evaluation Unit, 2016 <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/1601D%20The%20Other%20Side%20of%20Gender%20Inequality-%20Men%20and%20Masculinities%20in%20Afghanistan.pdf> (hämtad, 2017-11-26)

²² Echavez, Chona R., SayedMahdi Mosawi, Leah Wilfreda RE Pilongo, 2016, s.1

Studien är baserad på både kvalitativ och kvantitativ från fyra olika provinser i Afghanistan. Respondenterna var både unga och äldre män, män i ena av provinserna Nangarhar uppfattas som mer konservativa och män i Takhar, Kabul och Bamyan mindre konservativa. Med avseende på geografiskt betraktas pashtuner mest för "*män är huvudperson i familjen som försörjande.*" I Takhar och Kabul som folk är mest utbildade tenderar mer till män som försörjande i familjen och i Bamyan hazarar har mindre tendens till denna ide'.²³

Resultaten i kvalitativa intervjuer visar att män är ansvarig för familjeförsörjning, barnreproduktion, skydda familjen och landet. Enligt studien tycker intervjupersonerna att kvinnors roll är att ta hand om hemmet och barn. Äldre kvinnor tenderar att ha detta tankesätt, men högt utbildade kvinnor är inte överens om detta.²⁴

Forskningen visar att mäns roller är grundade i jämställdhetsprinciper, respondenterna tycker att i ledande rollen och utbildning ska män vara överordnade i samhället och hemmet. Olika folkgrupper tänker olika på giftermål enligt studien. I Nangarhar (pashtun område) tycker man att flickor inte får bestämma själv om vem de ska gifta sig med medan i Kabul, Bamyan och Takhar är mindre tendens till denna ide'. Pashtuner har mest positiv inställning till flickors frihet i äktenskap.²⁵

Om våld mot kvinnor anser intervjudeltagarna att våld mot kvinnor inte är bra men om kvinnor trotsar män är det rättfärdigt. De påstod vidare att religion och tradition påverkar på kvinnors roll i familjen och samhället. Det uppstod en paradox mellan tradition och islam för deltagarna i Nangarhar provinsen, några traditioner och kulturella kriterier uppfattas som ett hinder mot jämställdhet. Enligt islam får kvinnor studera och arbeta men män tolkar religionen på ett sätt som är mot kvinnor. Om en kvinna begär sin arv då är kvinnan tvungen att sluta kontakt med sin familj. Om en man hjälper till hemma till frun så kallas man för "*zanchoo*" ett nedlåtande ord som är kännetecknet för ohederlig.²⁶

---

²³ ibid

²⁴ ibid

²⁵ Echavez, Chona R., SayedMahdi Mosawi, Leah Wilfreda RE Pilongo, 2016, s.2

²⁶ ibid

2.3 ”Afghanska kvinnors livsförhållanden i Sverige”²⁷

Denna studie är mest relevant till mitt ämne som handlar om afghaner som bor i Sverige. Andra studier handlar generellt om afghaner men jag fokuserar mest på de afghaner som bor i Sverige. Det handlar om afghanska kvinnor som bor i Sverige sedan 2000-talet och hur deras livsförhållande ser ut. Författaren har intervjuat 6 personer och sedan analyserat deras berättelser.

Respondenterna berättar om hur svårt de upplevde livet i hemlandet och att de strävar efter ett självständigt, oberoende och självbestämmande i Sverige. Deltagarna pekar på att enligt koranen hur männen har makt över kvinnor för att mannen anses starkare.²⁸ De här kvinnorna berättar att de inte hade samma rättigheter och möjligheter som man i samhällsfrågor.²⁹

Deltagarna i studien önskade sig att bodde i Sverige för länge sedan, då kunde de skaffa sig kunskap och utveckla sig i sitt liv. De berättade att de har fastnat mellan två kulturer men ändå känner sig trygga och nöjda och de är positivt i det nya samhället. De här kvinnorna ska integreras i samhället i socialisationsprocessen genom att lära sig de sociala koder och kulturen. Författaren förklarar att enligt interaktionsteorin försöker dessa kvinnor förändra sitt liv och sina tankar, de försöker vara delaktig i samhället men respondenterna i denna studie nämner också att språket är väldigt viktigt för deras utveckling och känner sig som vanliga medborgare.³⁰

---

²⁷ Aabdolhadi . Hadi, 2006, afghanska kvinnors livsförhållande i Sverige, Institutionen för individ och samhälle Socialpedagogiska programmet, högskolan väst, <http://hv.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A215969&dswid=8022> hämtad 2017-11-17

²⁸ Aabdolhadi. Hadi, 2006, s.29

²⁹ ibid

³⁰ Aabdolhadi . Hadi, 2006, s.32

3. Teori och begrepp

3.1. Främlingen³¹

De teorin som jag har valt i min studie är om främling av Georg Simmel. Jag valde denna teori för att det handlar om människans förhållande till sin nya miljö och samhället, denna teori är relevant till mina informanternas berättelser om hur de upplever i det nya samhället, hur de känner sig och vilka utmaningar finns för dem.

Författaren beskriver hur en främling är positivt relation och vad distansen innebär för en människa.³² Människor som invandrar och kommer till ett nytt samhälle känner sig som främlingar fast de är en del av gruppen. Han börjar sin essä med den här meningen: *“Jag avser alltså inte främlingen i den hittills gängse betydelsen av en vandrare, som kommer idag och går imorgon, utan den som kommer idag och stannar imorgon – den så att säga potential- le vandraren.”*³³ Här menar han att en person som individ flyttar och vandrar som kan påverka med sin potential.

Simmel beskriver att en person som vandrar inte kan vara en *“jordägare”*³⁴ för att om man bosätter sig på en plats då menas bara fysisk närvaro på jorden men han menar att vandra har en *“livssubstans”* betydelse, att känna sig en del av samhälle. En invandrare upplevs en främling när den andre accepterar inte hen som *“jordägare”*.³⁵

Enligt denna teori upplever en främling en distans mellan sig och samhällsmedlemmar då blir det svårt för hen att anpassa sig efter i samhället eller vill inte det heller, men gruppen ger han/hon möjligheter för att bli självständig för att känna sig nära med all avståndet. Simmel förklarar att främlingar som har kommit till ett nytt land är psykisk i hemlandet och deras fysiska närvaro finns i platsen där hen bor. Simmel har en objektiv syn på främlingen.

---

³¹ Simmel, Georg, *Ur Hur är samhället möjligt? – och andra essäer*, inledning, urval och översättning Erik af Edholm, utgivet av Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1981. Essän ”Främlingen” är tagen med förlagets tillstånd från s. 149-155

³² Simmel, Georg, s.149

³³ ibid

³⁴ Simmel, Gerog, s. 150

³⁵ ibid

Främlingen känner tillhörighet till gruppen som har mest gemensamma kultur och tradition, därför ser samhället honom som representant av en grupp och inte som en individ.³⁶

*“Ty den som är fullkomligt rörlig kommer tillfälligt i kontakt med alla enskilda element, men är inte organiskt knuten till något av dem genom släktskapsmässiga, lokala eller yrkesmässiga band.”*³⁷

3.2. Individuell och kollektiv kultur

I ett kollektivistiskt samhälle är en persons identitet och välbefinnande beroende av sociala gemenskaper och det ska bevaras av samhället. Enligt kollektivistiskt perspektiv är det viktigt att man bevarar och skyddar sina kulturella värderingar. I ett mångkulturalistiskt samhälle finns risken att skapa en distans mellan andra kulturer³⁸, i den praktiska politiken sägs att kollektiva rättigheter kan missbruka individens orienterade rättigheter.³⁹ Könsidentitet är normer för hur man betar sig, klär på sig och vad avgör ens personlighet⁴⁰. Kollektivet kan avgöra den enskildes rättigheter och rättighetskravet är mer grupprättigheter.⁴¹ Människor integreras i samhället och grupper, samhället ska skydda dem i hela människors liv.⁴²

I individualistiska kulturer är individen självständig och anses att det inte finns ett löst band mellan individer. Människor kan ta hand om sig själv och sina familjemedlemmar⁴³. I ett individualistiskt samhälle bor familjemedlemmar långt ifrån varandra och ses inte så ofta. Människor är inte beroende av gruppen, barnen lär sig att kunna vara självständiga.⁴⁴ Människor ska behandlas lika som individer oavsett vilken grupp de tillhör. Frihet är ett begrepp för individer och i individualistiska samhället ska en individ ha rättigheter. Hofstede menar att i de länder som har individualistiskt syn tenderar man för demokrati, mänskliga rättigheter och marknadskapitalismen men i kollektivistiska länder tenderar man för grupp och familj intressen.⁴⁵

---

³⁶ Simmel. Georg, s.150

³⁷ Simmel. Georg, s.151

³⁸ Roth. Hans Ingevar, 2005, Mångkulturalismens utmaningar, Lund: Studnetlitteratur, s. 166

³⁹ Roth. Hans Ingevar, 2005, s.62

⁴⁰ Taylor. Charles, 1999, Det mångkulturella samhället och erkännandets politik; med bidrag av K. Anthony Appiah...; redaktör: Amy Gutmann; översättning: Sven-Erik Thohell och Thomas Linden, Göteborg: Daidalos, s. 140

⁴¹ Roth. Hans Ingevar, 2005, s.61

⁴² Hofstede, G., Hofstede, J-G., and Minkov, M. (2010) Cultures and Organizations, Software of the Mind – Intercultural Cooperation and its Importance for Survival United States, McGraw-Hill, s.92

⁴³ ibid

⁴⁴ Hofstede, G., m.fl., 2010, s. 91

⁴⁵ Hofstede, G., m.fl., 2010, s.413

Jürgen Habermas hävdar att medborgarna ska tillerkänna varandra enligt positiv rätt. I den här påstående ses att det är individen som rättsperson som har rättighet. Det här är den moderna staten som garanterar individens integritet rättighets.⁴⁶

Tanken med individualism är att individen har rätt till sitt eget liv och rätt att leva efter det som han/hon anser lämpligt, att kunna behålla och använda sina värderingar och det som individen har ansträngt sig att ha i livet. Tanken med kollektivism är att individens liv tillhör gruppen och samhället som han/hon är en del av. Individen har inte rättigheter och måste följa gruppens värderingar och mål som är ”greater good”. Han/hon har rättigheten som gruppen tillåter. Den grundläggande enheten i kollektivismen är samhället och gruppen, att individen ska vara i den mån som gruppen tjänar.⁴⁷

4. Intervjustudie

Under detta kapitel kommer jag att beskriva vad intervjupersonerna tycker och tänker om följande punkter:

- Jämförelse mellan livet i Sverige och Afghanistan
- Utmaningar inför familjelivet i Sverige, Här kommer jag att berätta om hur kvinnor och män tänker olika om synen på religion och familjelivet i Sverige.
- Dubbelt liv i Sverige

4.1. Jämförelse mellan livet i Sverige och Afghanistan

När jag frågade om hur de upplevde familjelivet i Sverige, sa alla respondenter att de jämförde Sverige med sitt hemland. Alla intervjupersonerna var gifta. Alla kvinnorna svarade att de flyttade till Sverige på grund av anknytning att de gifte sig med någon som bodde i Sverige. Männerna kom till Sverige för flera år tidigare, några av dem var redan gifta när de kom till Sverige, andra gifte sig senare.

De kvinnliga deltagarna i studien berättade att de såg en möjlighet i att gifte sig med någon som bor i Sverige. **Zahra** skulle kunna ha möjligheten att studera och skaffa sig en bra framtid om hon bodde i Iran, men hon skulle inte ha möjligheten att utveckla sig och ha rätten att arbeta. **Zahra** sa:

---

⁴⁶ Taylor. Charles, 1999, s.103

⁴⁷ Biddle. Craig, 2012, The Objective Standard, Individualism vs. Collectivism: Our Future, Our Choice. <https://www.theobjectivestandard.com/issues/2012-spring/individualism-collectivism/> hämtad 2017-12-13

” Jag tyckte att genom äktenskapet kunde jag åka till utomlands för att bygga min framtid och studera. I Iran hade jag inte möjligheten att studera och arbeta. ”

I Iran får afghaner inte arbeta även om de har en hög utbildning. **Zahra** kände inte till de möjligheter som fanns i Sverige, men hon fick veta av sin man att man kunde få stöd från staten. Hennes man hade inte bostad och arbete, men hon såg ändå möjligheter med att komma till Sverige. Hon bor fortfarande tillsammans med sin man.

Sakhi berättade att när han kom till Sverige såg han att en flicka och en pojke som kysste och kramade varandra på gatan, och att de hade badkläder på stranden var helt nytt för honom. Det är ännu inte norm i Afghanistan att flickor och pojkar går hand i hand med varandra på gatan.

Sakhi sa: *” När jag studerade i Afghanistan hade vi en dag en konferens. Alla studenter skulle välkomna en utländsk gästföreläsare. Flickorna stod och hade sjal på sig. Den utländske gästen hade ett par korta byxor på sig och när flickorna såg honom så täckte de sina ansikten och vände sig.”*

Maryam berättar att hennes man talade om för henne att i Sverige hade hon många möjligheter, hon säger vidare att familjelivet ger möjligheter till att både män och kvinnor kan arbeta. Det är inget problem vare sig man är kvinna eller man. Man kan resa fritt i Afghanistan, men afghanska kvinnor känner sig utanför i samhället och det är få kvinnor som är mycket fria. **Maryam** kom till Sverige för 2 år sedan men hon skilde sig efter att hennes man, som var människo- och kvinnorrättsaktivist i Afghanistan och fått uppehållstillstånd på grund av mänskliga rättigheter ignorerade henne och tyckte att i Sverige får man vara med vilken kvinna som helst. **Maryam** påstår att:

” Det finns folk som tänker mycket öppet och det finns några som är mycket stängda. Båda är extrema. Jag tycker att det finns mycket problem i familjelivet.”⁴⁸

En av deltagarna förklarade att det beror på i vilken utsträckning man är religiös och troende. **Haidar** berättar att vissa afghaner som är religiösa har mycket problem i sina familjeliv. De betraktar människor och bedömer dem. I Afghanistan, i området där man bor, känner alla varandra och visar därför har alla respekt för varandra. Hanidars fru är en afghansk kvinna som är högt utbildade i Ryssland, hon studerade samtidigt som hon tog hand om barnen.

Rahman är en annan deltagare som säger att det finns mycket som är positivt i Sverige, *”om man har vilja och mål i sitt liv kan man anpassa sig i samhället.”* Han menar att det beror på afghanernas vilja om de vill acceptera den nya kulturen och att ha ett mål i sitt liv (det vill säga känna sig som en del av

---

⁴⁸ Jag förklarar det mer i punkt 5, resultat.

samhället) och integreras. För honom är det svårt att utbilda sig för att han kom till Sverige som vuxen och inläring är inte så lätt som när man är ung. Han fortsatte arbeta istället och har utvecklat sin ekonomi. Om familjelivet berättar han att han har sitt sätt att leva. Att lärarna i skolan talar gott om hans barn och att barnen inte hamnar i konflikt med andra elever betyder för honom att han har lyckats med sin uppfostran. Hans bekymmer var att hans familj är religiös. Han trodde från början att detta skulle bli ett problem. Enligt honom har en familj lyckats med sin uppfostran när deras barn har en bra relation med sina föräldrar, han menar att barnet ska lyda sina föräldrar.

” Jag försöker att vara pålitlig så att mina barn kommer till mig när de har problem, annars de döljer problemet. ”

Sarina fokuserar på kvinnors ekonomiska situation i familjen i Afghanistan och Sverige. Hon säger att kvinnor är mer självständiga här även om de får pengar från socialtjänsten, men ändå kan de själva hävda att de har rätt att förfoga över pengarna. Det finns kvinnor som fortfarande är beroende av sina män och inte har rättighet till sina pengar, det är deras män som äger pengarna, men lagen ger kvinnorna deras rättigheter. Sarina förklarar vidare att det finns fortfarande våld mot kvinnor i familjen, men kvinnor kan fortsätta arbeta och utbilda sig i Sverige trots alla problem.

Hamida, en annan informatör som berättar om att afghanska familjer som kommer till Sverige vet inte riktigt vad de vill få ut av livet. Hon förklarar att kvinnor som måste anpassa sig efter sina mäns åsikter, till exempel hur kvinnan ska klä sig, vilka hon umgås med och hur hon betar sig inte kan utnyttja möjligheterna i Sverige. Enligt henne finns det möjligheter för en man och en kvinna att ha ett bra liv i Sverige, båda kan arbeta och den andra studera och de kan turas om. Hon upplever att när det kommer ett barn i familjens liv, då blir det inte bra.

” när man föder barn blir det svårt att få arbete för att arbetsgivare tar det svårt. Till exempel min arbetsgivare sa till mig att har jag sagt till dig att föda barn? ”

Hon tycker att det är jobbigt att arbeta när man har barn, för att man har olämpliga arbetstider ibland och det är svårt att anpassa detta till. Hon har fått avslag på sin ansökan om arbete för att hon hade barn.

Att leva efter traditionen var en åsikt som **Ali** tyckte att det är skillnad. Han är uppvuxen i Iran och minns inte så mycket från barndomen i Afghanistan. Han säger att det finns skillnader mellan migranter och iranier. Iranska barn gick i skolan men vi fick inte gå i skolan. Han fick mer rättigheter när han kom till Sverige, han fick börja i skolan när han var 15 år gammal, innan han fick uppehållstillstånd fanns en skola för invandrare. Hans uppfattning kring afghanska familjer i Sverige

är att afghaner har med sig problemen som de hade i hemlandet till exempel sin religion, etnicitet, kvinnosyn. Det största problemet är att de inte kan lämna sitt ursprung och sin etnicitet. Därför blir det ett stort problem för dem och de kan inte utvecklas i nya landet.

” Vi kommer från Afghanistan och vår generation och etnicitet är knuten till varandra, har kontakt och rot till Afghanistan. Därför kommer det händer saker som man inte kan blunda för och det blir svårt att acceptera. De här sakerna skapar problem här.”

Gentemot andra informanter var **Hadis** upplevelse annorlunda när han kom till Sverige och det var mest positivt kring hans familj. Han berättade att han inte upplevde stor kulturkrock när han kom för första gången. Hans familj hade information om hur kulturen är, de hade bekanta som bodde här tidigare och han berättar att hans familj var mental förberedda. Han var 16 år när han kom till Sverige. Det finns en kontrast mellan hans påstående ibland när han säger:

” Trosfrågor var inte något problem för min familj men mina föräldrar hade svårt att hitta halal kött.”

Här menar han att för barn som 16 och 17-åringar hade lättare att anpassa sig i samhället, de var unga och bodde bland svenskar.

Hadi berättar vidare att de inte visste något om samboskapet eller homosexuella, de var frågande och nyfikna inför detta. Att flytta till Sverige ledde till att familjen närmade sig varandra, och nu kan han inte bo utan sina föräldrar. De kände sig ensamma när de var som nyanlända, de kände inga afghaner och hade inte någon att umgås med. **Hadi** säger:

” vi kan inte vara utan varandra för att vi är tvungna att vara tillsammans för att vi var ensamma. ”

Det visar att familjen har blivit beroende av varandra. Enligt Ali så var mamman orolig för att han och hans bror skulle dricka eller gå på diskotek.

4.1.1 Analys

Enligt respondenternas svar framgår det att en del trivs i Sverige för att de har rättigheter att studera och få bestämma över sitt liv och utvecklas. Det var några som tyckte att kvinnors syn och jämställdhetsperspektivet är något positivt i Sverige. Synen på kvinnor i familjen är något som varierar mellan individ till individ till exempel en respondent tycker att det spelar ingen roll om man bor i Afghanistan eller i Sverige, män behandlar kvinnor på ett sätt som de vill och kvinnor har samma upplevelse fast problemen har annan form i Sverige.

Alla respondenter var eniga om att det finns många kulturella skillnader mellan familjelivet i Afghanistan och Sverige. När man kommer till Sverige från ett traditionellt och patriarkaliskt land till Sverige är det som en chock men man ska skaffa sig information om det nya landet och dess kultur. Det första som man märker är jämställdheten mellan kvinnor och män. Kvinnor har samma möjligheter som män. En kvinna kan studera och vara oberoende av en man i Afghanistan, men synen på jämställdhet är inte densamma. Av deltagarnas påstående förstås det att ekonomi är väldigt viktig för dem än utbildning. Om män har bra ekonomi så vill de inte att kvinnan ska arbeta utanför hemmet, man kan förstå det när man ser att av de fem män som har blivit intervjuad så är en man som hans fru arbetar och fyra av de försörjer sin fru och hon är hemma med barn. Här märker man att kvinnors rättigheter åsidosatts för att i jämförelse med manliga respondenter svarar kvinnor att de vill helst arbeta och göra karriär för sig. Kvinnor vill integreras för att de känner sig fria och självständiga i Sverige. Det finns lag som ger kvinnan rättigheter att de känner sig trygga men kvinnor påstår att trots lagar och regler för kvinnors rättigheter finns kvinnor som är beroende av sin man och underlägsen. Två av kvinnor är skilda och de tycker att livet fungerar bra när män låter dem vara fria och självständiga.

Ur ett individualistiskt perspektiv kan man säga att Sverige är ett land som har individualistiska värderingar. Man ser på individens möjligheter och rättigheter och har skapat en situation där individen känner sig trygg. Att genusperspektivet inte är i fokus utan individen kan vara självständig och bestämma över sitt liv oavsett könen gör att afghanska kvinnor kan utvecklas och vara sig själva än att deras man bestämma över dem. Å andra sidan afghaner bor i ett kollektivistiskt samhälle och gruppens intresse och godhet är i fokus därför får det en individ gör får konsekvenser för hela samhället.

4.2. Utmaningar för familjelivet i Sverige

4.2.1 Kvinnors syn på religion

Att kunna följa religionen är ett problem för vissa informanter. Zahra säger att det är svårt med trosuppfattning. För det första är det besvärligt med att bära sjal och muslimerna är inte så fria. Innan hon kom till Sverige trodde hon inte att Sverige var ett sekulärt land men efter att hon flyttat så märkte hon att muslimerna är fria det vill säga att de får arbeta, ha sin religiösa tro och att ha hijab. Hon valde själv att bära slöja och ingen tvingade henne. Från början var hon delvis religiös och det är hon fortfarande som hon beskriver:

” Jag är en religiös person men inte så mycket att jag insisterar att jag måste ha hijab.”

Hon har inte hijab idag när hon arbetar, och har inget problem med detta. Hon föredrar även att vara utan hijab på offentliga platser. Enligt Koranen ska kvinnor täcka sin kropp och sina smycken⁴⁹. Enligt Koranen är det synd för kvinnor och män att inte följer Guds order. **Zahra** tycker att kvinnor i Afghanistan måste ha hijab eftersom synen på kvinnor inte är densamma som i Sverige. I Afghanistan attraherar kvinnor män, om de visar sitt hår eller inte täcker sin kropp. Här i Sverige är det normalt och ingen ser på en kvinna som en underkastade varelse. Hon påstår:

” För en sjuksköterska finns det uniform att ha på sig. Uniformen är kortärmad, kort tröja med byxor och det spelar ingen roll om håret syns när armarna syns. ”

En annan informant tycker likadant som **Zahra**. Hon också självt valt att ha hijab på sig och hon tycker att hennes barn ska känna till sin religion och följa den. Ett duktigt barn är ett barn som följer sina föräldrars religion. **Ania** säger:

” Jag tror inte att min dotter kommer att ta av sin sjal, hon vet också att om man har sambo är det fel att göra det enligt vår religion.”

---

⁴⁹ Koranen, Suresh An-Nisaa, Ayat 34 : ” Men shall take full care of women with the boundties which God has bestowed more abundantly on the former than on the latter, and with what they may spend out of their possessions. And the righteous women are the truly devout ones who guard the intimacy which God has(ordained to be) guarded. Ans as for those women whose ill-will you have reason to fear, admonish them then leave them alone in bed; then beat them; and if thereupon they pay you heed, do not seek to harm them. Behold, God is indeed most high, great.”

Sarina är inte religiös och hon berättar om en upplevelse när en elev 10 år gammal, frågade henne om synden som man begår om man inte har hijab:

” För att mina föräldrar har sagt att jag måste ha hijab och då blir jag en bra flicka.”

Flickor ska vara fria men föräldrarna begränsar dem i religionen. **Sarina** berättar också att:

” I simhallen som var separat för kvinnor, men med en kille som lärde oss att simma. Trycket från deras män och deras familjer var så starkt att de slutade att simma, trots att läraren frågade om han får hålla i deras kropp och lära dem simma.”

Hon är själv en kvinna som har respekt för religionen och tycker att enligt islamiska mänskliga rättigheter är både män och kvinna samma framför Gud, men i verkligheten ser det annorlunda ut. Pojkarna har rätt att göra vad de vill men inte flickor. Det är viktigt för dem att vad andra i familjen, släktingar och afghaner bedömer. Därför försöker de att visa att de håller fast vid sin tro även om de bor i Sverige som är ett sekulärt land.

4.2.2 Analys

Kvinnor har en starkare syn på religionens betydelse än män. De tycker att som en kvinna ska de vara försiktiga med sitt beteende och så att man behandlas med respekt. Två av dem tror inte på religion men har ändå påverkats av den från när de var barn och bodde i hemlandet. Kvinnor som är religiösa upplever svårigheter med detta i Sverige, de är rädda att begå synd för något som står i islamiska regler. De tänker på rättigheter som är enligt afghanska konstitutionelle lag⁵⁰. De är medvetna om problemet som finns och har därför svårt att anpassa sig till samhället. Som jag upplevde själv också i afghanska samhället i Sverige så har vissa kvinnor svårt att till exempel ta i hand med afghanska män och vara utan själ framför afghanska män men det känns lättare för dem när de är med svenskarna.

---

⁵⁰ Konstitution av den islamiska republiken of Afghanistan, Artikel 54: Familjen utgör grunden för samhället och stöds av staten. Regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att möta familjens fysiska och psykiska behov, särskilt barnet och modern, barns utbildning och eliminering av principer som strider mot de islamiska religiösa heliga avgörandena.

Som Simmel uttrycker sin teori om främlingen kan man säga att afghanska kvinnor känner en distans mellan sig och svenskt samhälle och på det sättet blir det svårt att anpassa sig i samhället, trots att samhället ger dem möjligheter att välja sin väg och inte vara bundna på ursprungslandet.

4.2.3 Mäns syn på religion

Manliga respondenter kände till religionen, men de har inte varit särskild bundna till den. Man kan förstå att de hade möjlighet att studera och kunde bestämma över sitt liv därför kunde de utbilda sig och resa, på det sättet fick de kunskap om religion, yttrande frihet och andra mänskliga rättigheter. **Sakhi** berättar så här:

” Jag hade en lärare på universitet som inte trodde på Gud och sa att berättelsen om Adam och Eva är en legend. ”

Det var inte vanligt då att man yttrade sig så fritt om sin tro. En anledning till att män tänker fritt om religion var de resor som de gjorde och genom dessa resor fick de kunskap.

Sakhi påstår att han är mot religionen men en annan respondent, **Rahman** däremot tycker att man ska följa sin religion och tro i Sverige, även hans barn ska följa den, även om barnen inte tror på religionen. För att respektera sina föräldrars åsikter så ska de be till Gud. Han berättar:

” Jag sa till en pojke att om du älskar dina föräldrar be böner bara för dina föräldrars skull då kommer de bli glada. ”

Rahman kopplar religionen till identitet och tycker att det är bättre att ha en dålig identitet än att inte ha någon identitet alls. Han uppmanade sina barn till att diskutera religion med honom om religion om de inte accepterar religionen så kan de lämna sin tro. **Rahman** uttrycker:

” Om man inte har någon identitet så kan man mista sin väg i livet och får problem i samhället. ”

Däremot Sakhi påstår:

” Det var en kvinna på dagis som hade sjal, hon skulle vara med min dotter som är 2 år men jag sa att jag inte vill en religiös person ta hand om mitt barn för att hon inte kan lära mitt barn om jämställdhet.”

Sakhi tycker att inom islam har man inte jämställdhets synen och kvinnor är underlägsen av män.

En annan informant säger att han inte vet vilken islam han vill tolka, islam i Saudi Arabia, islam i Iran, Afghanistan eller vilken religion som helst. Man ska vara fri att välja sin religion. Han menar vidare att det största problemet för afghanska familjer är att för att afghaner inte har kännedom om religionen, språket som används i koranen och inte heller förstår det. Afghaner som kommit hit är muslimer men de hör till olika grenar i islam och kommer från olika länder som har påverkat av deras tro. När man kommer till Sverige ser man en annan bild, och man hör om ett sekulärt land, uttrycker **Ali**.

Hadi menar att religion är något privat, hans föräldrar accepterade till och med att man kunde ta i hand när man hälsade på någon av det andra könet, något som visar på att tillämpningen av religiösa regler kan variera.

4.2.4. Analys

För de deltagare som är män verkar det inte att religionen är så viktig men däremot de är mest traditionella och deras värderingar är viktigt för de och deras familjemedlemmar. Av respondenternas synsätt framgår att hur olika de ser på religionens roll i familjelivet. Graden av övertygelse varierar från individ till individ. Det beror på hur mycket kunskap de har om sin religion och andra religioner. Ju mer de har kunskap om sin religion de är desto mer kan de acceptera olikheter. Det finns stor skillnad mellan Rahmans synsätt som är mot religionen och Sakhis tankesätt som religion betyder mycket för honom. Här ser man att hur vissa föräldrar försöker att påverka sina barn för att följa deras tankesätt och välja den väg som föräldrarna går. Båda Rahman och Sakhi vill att deras barn ska lyda sina föräldrars ord och att spåra deras väg i livet i Sverige fast med olika perspektiv.

Ur Simmels teori om främlingen utgår man att kvinnan som arbetar på dagis räknas som en främling som tillhör en grupp. Därför bedömer Skahi henne som representant av en grupp och

inte som individ. Enligt Simmel främlingens psykiska närvaro finns i hemlandet vilket man kan se på Rahman att han känner sig mest hör till Afghanistan och hans fysiska närvaro finns i Sverige.

4.2.5. Kvinnors syn på mannens roll i familjen

Det finns fortfarande en traditionell syn på kvinnor hos afghanska män i Sverige med hänsyn till respondenternas svar. **Zahra** berättar att hennes man inte har en strik traditionell syn, men han vill att hans fru klä sig som han vill, eller inte att hans fru ska vara fri i hur hon vill klä sig. Enligt henne så fick hon inte heller lägga upp bilder på sociala medier. Hennes man är inte så sträng med detta numera, men hon ska ha på sig kläder som inte är öppna. Det är ett absolut förbud för **Zahra** att vara på stranden med badkläder. Att ha bott i Sverige i 16 år har inte påverkat hennes mans syn på detta, säger hon. Om någon manlig kompis till hennes man kommer hem till dem så reagerar han starkt om hon har en klänning som är "olämplig" enligt hennes man. **Zahra** förklarar:

" Det är männen som bestämmer om vad deras fruar ska ha på sig. inte vad som kvinnan känner sig bekväm med. Det spelar ingen roll hur länge de bott i Sverige och vad de vet om jämställdhet i samhället."

Hon säger vidare:

" Afghanska män är rädda för att det i framtiden finns så mycket information om kvinnors frihet och jämställdhet, så att om deras fruar känner till detta att det så kommer de att lämna sina män. De är rädda när de tänker på att kvinnan blir självständig och inte längre lyder sin man."

Ett annat problem är att mannen vill arbeta utanför hemmet och vill att hans fru ska vara hemma och ta hand om barnen. **Zahra** berättar att hennes man tar mycket litet ansvar för deras gemensamma barn. På grund av detta har hon förlorat två arbetstillfällen, för att hon har störst ansvar för barnet, då hennes man inte kan lämna sitt jobb. **Zahra** säger vidare: *" min man säger att hans arbete är viktigare."*

Maryams man tycker att kvinnor är fria i Sverige och de kan bestämma vad de vill. Som motsats till andra kvinnor berättar **Maryam** att hennes man inte försörjde henne när hon kom

till Sverige. Från första dagen krävde mannen pengar av henne, fast hon var i Sverige och inte hade någon försörjning från sociala. Hon säger att hennes man inte ville lägga sig med henne när hon kom, fast hon var en ung kvinna och älskade sin man. Hon berättar:

” Min man sa till mig, att vi skulle skilja oss. Han sa att han inte kunde lägga sig med en kvinna. I Europa tänker man fritt och jag får välja vad jag ska göra.”

Det som **Maryams** man berättade om Sverige stämde inte med hur hon upplevde det här. Hon tycker att i Sverige alla är sysselsatta med sina arbeten och lever vanliga liv. Hon påstår att hon var fri i Afghanistan i jämförelse med andra kvinnor i hennes mans släkting, hon arbetade och var självständig men i Sverige, när hon var nyanländ, fick hon ingen hjälp av sin man, hennes man tyckte att hon var fri att göra vad hon ville. Hennes man som arbetade för kvinnors rättigheter i Afghanistan och han hjälpte alla kvinnor utom henne, detta gjorde att hon ville skilja sig.

En annan respondent berättar mer positivt om sin man. Han låter henne klä sig som hon vill men att hon själv inte vill göra som hennes man vill. Hennes man visar en annorlunda syn gentemot andra afghanska män, han tycker att en kvinna ska ha separat bankkonto och det är **Ania** som har ansvar för ekonomin i sin familj. **Ania** berättar:

” Min man säger att här inte är Afghanistan och du måste lära dig vilka rättigheter du har.”

Detta påstående visar att hennes man har en jämställd syn på familjen och vill att hans fru ska anpassa sig i samhället och uppmuntrar henne att studera och integreras i samhället.

Mäns syn på kvinnor hos män som har högre utbildning är ibland mer demokratisk. **Sarinas** man är högutbildad och tillåter henne att arbeta, studera, ha tankefrihet och vara socialt aktiv.

En annan respondent som har samma upplevelse som **Maryam** och **Zahra** är inne på samma spår och berättar om sin man, att han från början, när hon kom till Sverige sa att hon måste skaffa sig ett arbete för att hon var ung. Det var svårt för henne eftersom hon inte kunde språket och hon måste studera och gå i skolan först. **Hamida** hade svårt med sin klädsel för att hon måste lyda sin man och ha på sig kläder som hennes man tyckte var ”*passande*”. Hennes man tog inte ansvar för sitt barn och när barnet blev sjukt struntade han i att ta barnet

till sjukhus. Mannen tyckte att hon skulle vara hemma efter jobbet och fick inte vara ute med sina manliga kollegor eller resa ensam utomlands. **Hamida** berättade:

” När vi åkte till Norge till en kompis, lagade kvinnorna mat tillsammans och männen åkte ut för att dricka och spela bowling. Jag skulle ha varit med, men min man sa att det är bara för män och jag fick inte vara med.”

Med **Hamidas** förklaringar förstår man att hennes man är kände en oro över Hamidas närvaro bland män, han ville ha makt över henne och när det gäller hennes kompisar så skulle han välja vem skulle hon skulle umgås med. Hon är idag skild från sin man.

” Jag hade en kompis men min man sa till mig att min kompis var singel och jag ska bara umgås med kvinnor som är gifta.”

4.2.6 Analys

Alla kvinnliga respondenter tycker att afghanska män har en traditionell syn på kvinnor och familjen i Sverige, att de tänker likadant som de tänker i Afghanistan. Det finns olika synsätt bland män som andra ämnen som i denna studie visar. Som bevis kan jag nämna Anias man som vill att hans fru ska vara en självständig kvinna, Ania själv accepterar det men hon har svårt att anpassa efter samhället. Det sättet som Ania tänker är allmänt i samhället att hon känner sig utanför på grund av hennes val av religion och hur hon klär sig. Kvinnorna tycker att deras klädsel inte är accepterad i samhället och att de bör ha samma klädsel som svenska kvinnor, men att de pressas av sina män och måste följa det traditionella afghanska sättet. Som jag har skrivit i tidigare forskning tycker Amir Mansory och Pia Larsson att män ska arbeta utanför hemmet och kvinnan ansvarar för barn och hemmet. Enligt författarna finns det ett dilemma mellan vetenskap och tradition. Som kvinnorna påstår har de hamnat i ett dilemma mellan afghanska kultur och traditionen och kunskap som de får om sina rättigheter men har svårt att etablera sig. Generellt sätt är det samma tankesätt som afghanska män har i Afghanistan har de i Sverige också.

En annan aspekt av traditionella värderingar gäller synen på familjen hur man ser på familjen. Det första är att hur betydelsefullt familjen är för en person, om äktenskapet är tillämpligt eller inet. För det andra vilken familje form föredrar de. Afghaner har väldigt stark syn på

kärnfamiljen och traditionellt äktenkap, egen familj är en viktig del i afghaners egetliv, att leva ensam eller tillsammans med någon annan eller med samma kön inte är acceptabelt även om de bor i Sverige men om någon väljer bo på de här sätten så ska de göra det gömda.

Traditionell syn på familjeform , hemarbetande mamma och pappa som arbetar utomhus, barnen ska respektera och lyda sina föräldrar oavsett om föräldrarna har fel, man ogillar skillsmässa och är skeptiskt till ensamstående kvinnor, oacceptabelt att en ensam kvinna ska ha barn utan fastrelation till en man, De är grundläggande frihetsvärden.

4.2.7. Männens syn på kvinnors roll i familjen

Av dem fem män som jag intervjuade är ingen av dem är skilda och alla har barn. De är mellan 30 och 54 år gamla och alla arbetar ar på olika nivåer, från egen företagare till läkare och på olika utbildningsnivåer. De bor i Sverige mellan 5 och 22 år. Respondenterna upprepades ordet ”*tillit*” några gånger, de menar att om en kvinna inte kan bevisa att är lojal mot sin man kan hennes man inte ha tillit att låta henne gå ut, ha en manlig kompis och vara fri.

Till skillnad från en afghansk traditionell kvinnoosyn tycker **Haidar** att hans fru var en religiös kvinna när hon gifte sig med honom men när hon kommer till Sverige börjar hon givetvis ändra sig. Han försökte visa den svenska kultur och traditionen och berättar för henne om frihet och demokrati. Han är den enda man bland respondenterna som tillåter att hans fru jobbar men hans fru ville ha barn och vara hemma med barnet. Det är helt acceptabelt för honom att låta sin fru resa ensam. Enligt honom är afghanska kvinnor omhändertagna av sina män och eftersom kvinnor som inte vill arbeta blir de beroende och därför får mannen mer makt och kvinnan har inte sin frihet. Han ser problemet särskild hos nyanlända afghanska familjer, män vill ha hela barnbidraget på sitt konto. Han menar att ta ansvar i familjen är ömsesidigt men det är mest upp till kvinnan att bestämma över sitt liv även när det gäller abort.

Hos några respondenter finns relationsmönster från hemlandet kvar. **Rahmans** fru arbetar inte trots att hon bott i Sverige i 17 år. Han påstår att han arbetar och hans ekonomiska situation

ser bra ut. Trots att han inte låter sin fru jobba, påstår han att i afghanska samhället är det mest män som bestämmer men i Sverige kvinnor vill förklara sin existensrätt börjar problemen.

” Jag har sett kvinnor som bråkat om sin rätt till eget bankkort fast kvinnan inte kan ta ut pengar från bankomaten eller när kvinnan får bankkortet och pengar inte kan betala en enda räkning. Det är bara mindervärdeskomplex bland afghanska kvinnor.”

Det här påståendet visar en traditionell syn på kvinnor, att tänka på hindret som finns för de i det nya samhället och hur mycket de behöver utbildning och kunskap för att kunna förstå sina rättigheter. **Rahman** tycker att en del afghanska kvinnor i Sverige går över gränsen, de har fått sina rättigheter men de vill ha mer rättigheter än det som de har. Han ger ytterligare en förklaring om patriarkatet i Afghanistan, så länge män har gevär har de makt, så fort barnen växer upp då bestämmer mammorna mer. För att i Afghanistan har man nära kontakt och mest respekt för mammas släkt än pappas. **Rahman** säger:

” Familjerelationen för moster och morbror har en högre position än för faster och farbror, därför patriarkat är bara ett motto.”

Han yttrar vidare att å andra sidan finns det kvinnor som har utbildning, kan språket och har förmågor men de vill inte ta ansvar på grund av att deras kvinnosyn på sin roll som hemmafru har installerats från hemlandet. Det beror på kvinnor om de inte kanta ansvar så är det bättre att deras män bestämmer.

Ali tar upp ett annat afghanskt perspektiv på kvinnors och flickors syn nämligen tvångsgifte. För afghaner som har kommit till Sverige är det mest problem med flickor under 10 år, de blir integrerade i samhället och sedan vill deras föräldrar att flickorna ska gifta sig med någon som föräldrarna tycker bra om. Den var 1 juli 2014 kom lagen⁵¹ om straff mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Efter denna lag instiftades var det en afghansk familj som var den första familjen som begick hedersvåld.⁵² Ali förklarar:

---

⁵¹ Sveriges riksdag, stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor <http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/starkt-skydd-mot-tvangsaktenskap-och-H103208> (hämtad 2017-12-08)

⁵² Sydsvenskan.se, kvinnan fick välja: giftermål eller mördas- pappa åtalas, <https://www.sydsvenskan.se/2016-06-29/kvinna-fick-valja-giftermal-eller-mordas---pappa-atalas> (hämtad: 2017-12-08)

” Det finns alltid problem men problemen får en annan färg i det nya samhället för att det finns olika syn på någon som man gifter sig i Sverige eller någon från Afghanistan.”

Respondenterna tycker att svenska kvinnor har andra bekymmer och förväntningar i livet, än afghanska kvinnor. **Ali** anser att afghanska kvinnor funderar på om deras män dricker och följer sin religion, men för svenska kvinnor är de här inga problem, de funderar mer på om deras män arbetar för mycket eller för litet, hur ekonomi i familjen fungerar, delaktigheten i hemmet och ansvaret för barnen.

När afghanska kvinnor kommer till Sverige betyder friheten olika saker. För en del betyder frihet att våga gå ut ensam utan att känna lukten av alkohol, vilket gör att man känner sig osäker. För andra är det att besöka moskén och göra sina böner. Ali, liksom de andra informanterna, tycker att det är upp till kvinnan om hon inte vill eller inte kan ta ansvar. Då får mannen större befogenhet att bestämma i livet och kvinnan blir underlägsen. Förändring sker inifrån och kvinnor måste själva kämpa för sina rättigheter. Ali påstår:

”Det är svårt för afghanska kvinnor i Sverige. För att de är uppvuxna i Afghanistan och kommer till ett öppet land och leva ett svenskt liv, ta av sin själ, lämna sin tro. Att arbeta tar sin tid och det är svårt när allt händer på en gång.”

Hadi resonerar kring afghaners svaghet kring sina flickor. Att flickorna måste vara hemma i tid är det mycket viktigt. Om flickan kommer hem sent måste man stå till svars inför familjens princip⁵³ och vara ärlig mot sin familj när hon är ute på kvällen. Hans fru får åka ensam eftersom hon har familjens tillit men hon måste ha familjens tillit.

4.2.8 Analys

Respondenterna har olika åsikter om kvinnans roll i familjen. Utifrån svaret indelar jag deras åsikter till tre delar:

- Ömsesidigt ansvar i familjen
- Patriarkat synsätt

---

⁵³ Familjens princip är att inte ha relation med någon pojke och hålla fast vid familjens heder.

- Afghanska kvinnors tankesätt i jämförelse med svenska kvinnor

En del tycker att kvinnor ska vara mer delaktiga i arbetslivet och ha samma rättigheter och skyldigheter som män. Respondenterna i den här gruppen har mer tendens till ett ömsesidigt ansvar i familjen för barn och ekonomi. De förklarar att om att det är upp till kvinnan att underlätta livet för sig själv och kämpa för sina rättigheter. Ingen kan ge dem rättigheter tills de inte själva vill. Om kvinnor inte tar ansvar så får männen mer makt. Då blir kvinnan underlägsen.

Den andra gruppen har en strikt syn på kvinnors roll i familjen. De har ett patriarkalt synsätt på kvinnor och menar att afghanska män ska ha makt över kvinnor för att de inte har kompetens att bestämma i familjen. De tror inte på att kvinnor kan klara uppgiften som de har på grund av brist på kunskap. Män i den här gruppen har inte tillåtit sina kvinnor att studera därför har de inte förmåga att klara av sitt ansvar. De tänker på en hierarki i familjen och deras uppfattning är att den som har mer makt har mer befogenheter och ska vara ledare i familjen och andra ska vara under och lyda.

Den sista gruppen jämför afghanska kvinnor med svenska kvinnor. När jag ställde frågan om varför han gifte sig med en kvinna från Afghanistan så svarade de att de har mer tillit till afghanska kvinnor. Enligt de håller afghanska kvinnor mest fast vid familjelivet än svenska kvinnor. Man kan förstå att de är rädda för att svenska kvinnor kan sina rättigheter och risken finns att de skiljer sig något som är mot afghanska heder. Män i denna grupp tycker att afghanska kvinnor har afghanska värderingar och på grund av det är det lättare för dem att behandla afghanska traditionen. Men vad händer om kvinnor som kommer från Afghanistan till Sverige när de förstår sina rättigheter och får kunskap om jämställdhet? Ja, problemen uppstår som hedersvåld, hedersmord och kulturkrock. Det finns afghanska kvinnor som är gifta med icke-afghaner men de har blivit isolerade och har avbrutit kontakten med afghaner. Några problem blir dolda som tvångsgifte med nära släkting, det innebär att föräldrar tvingar sina döttrar att gifta med sina kusiner och flickor vågar inte säga något mot föräldrar, våld i hemmet som några kvinnor föredrar att hålla äktenskapet för familjens heder och skam annars de döms för skamlösa och hederslösa i familjen och släktingar.

4.2.9. Familjens syn på barnets uppfostran

Om barnets uppfostran och möjligheter som finns för barn i Sverige har intervjupersonerna olika åsikter. **Zahra** tycker att det är svårt med att uppfostra barn i Sverige. Hon anser att hennes barn ska lära sig afghanska kultur och de bor långt bort från sin familj och släktingar därför hennes barn växer upp i en ensamhet. Barnet kan inte uppleva känslan av att vara med nära familjemedlemmar. Hon berättar:

” På fredagar går alla barn till sin mormor, morfar, farmor, farmor och farfar men min dotter frågar var är hennes morfar...? ”

Zahra förklarar vidare att barn i Sverige har för mycket frihet att föräldrar tappar kontrollen över barn. Hon menar att det är problematisk i framtiden för henne med hennes dotter. Enligt henne drabbar invandrare familjer mer än svenska familjer. **Zahra** påstår:

” För mig och min man är det accepterad att min dotter ska ha sex när hon är 15 år. ”

Hon berättar att det blir ännu svårare om föräldrar säger något emot barn då kommer barnet att vägra lyda sina föräldrars. Staten och kommuner står bakom dem och barnet hotar att anmäla sina föräldrar. Att dricka och äta fläskkött är något absolut förbud för hennes dotter men hon förstår samtidigt att om hennes dotter gör det kan hon inte vägra för att hon känner sig utan makt. Hon säger:

” Om min dotter blir homosexuell får jag en jättedålig känsla, jag kan inte ens tänka mig. Jag tycker inte heller att homosexualitet är en sjukdom för att om det var sjukdom så fanns det för länge sedan men det är ett fenomen som hittats på i nutiden. ”

Hennes påstående visar att hon inte har kunskap om homosexualitet och att hon aldrig tänka sig en afghansk kvinna blir homosexuell, det är något förskräcklig för henne. Till sist säger hon att om man inte vill att ens barn inte ska hamna i dåliga situationer det vill säga enligt henne som homosexualitet, frivilligt äktenskap och att inte dricka, så ska man ha en bra relation med barnet och vara vänner och pålitlig för att barnet vågar att berätta vad det händer för henne/honom. Att hennes dotter ska gifta sig med en icke- afghan är det något som hon inte gillar, om hennes dotter är över 18 är det ok och det inte finns fara med detta men om hon

är under 18 så finns det mycket fara med detta, med fara menar hon att lägga sig med en pojke. **Zahra** yttrar:

” Att ha skam och heder (oskulden) är det jätteviktig för oss afghaner men det är inte viktigt för svenskar.”

Hon förklarar att om en flicka bestämmer att lägga sig med en man är det hennes beslut på grund av känslor och det inte är logiskt. Här menar hon att det är föräldrarnas ansvar att visa rätt väg till sina barn.

En annan informant berättar att relationen mellan föräldrar påverkar på hur barnet uppfostras. **Maryam** är skild och hon tycker att det är svårt för barn när man är skild i Sverige. Barnen är ärliga och berättar det som händer i verkligheten. Hon tycker samma som **Zahra** att hennes dotter inte vill vara med någon relation med man. Maryam berättar:

” Min dotter säger till mig att jag ska vara skild och hitta en snäll pappa för henne.”

Hon förklarar att om barnet får råd och tips av föräldrar så kan de inte hamna i svårigheter. Hon är rädd för att hennes dotter förstår relationen mellan man och kvinnor och ser en fara med detta.

Haidar har samma åsikter som andra respondenter. Han beskriver afghanernas situation i Sverige när det gäller uppfostran av barn att det finns bra möjligheter för barn i Sverige men det finns svårigheter med detta också. Afghaner vill uppfostra sina barn på det sätt som de vill men i Sverige lär barnet svensk kultur och svenska normer, det påverkar på barnet menar han. Att afghaner är strikta mot sina barn och alla vill att deras barn ska bli en bra person i framtiden så att föräldrarna blir stolta över dem men deras sätt att uppfostra är hårda.

Han håller inte med svenska metoden mot barnen, han tycker att metoden som svenskarna använder gör att barnen blir bortskämda. Som en läkare som arbetar med sina patienter upplever han att afghanska föräldrar blir deprimerade ofta för att de inte vågar använda sina hårda metoder mot sina barn i Sverige. Barn som lever mellan två kulturer är osäkert och villrådigt, därför hamnar de flesta av de hos socialtjänsten eller de blir narkomaner. **Haidar** berättar:

” I vårt område är det de flesta ungdomar narkomaner som begår olika brott. De är mest från invandrargrupp.”

Det är oacceptabelt för honom att hennes dotter gifter sig med en svensk pojke. Men han är medvetet om att han inte vägra henne med hennes beslut. I samma spår som **Zahra** tycker **Haidar** också att det är förskräcklig om hans barn blir homosexuell.

” Även för svenskar är det oacceptabelt att ens barn blir homosexuellt.”

Rahman är en annan informant som tycker att om en ungdom (pojke) göra ett håll i sitt öra och hänger örhänge är det oartigt mot vuxna. Enligt honom att tatuera sig är en handling som en utbildade människor inte gör. Enligt honom en person som är högre status i samhället och känner sin identitet gör aldrig saker som förstör hans status.

” Afghanska barn (pojkar) avreagerar sig när kommer till Sverige. De hänger örhänge och färgar sitt hår ljust.”

Med detta påstående menar han att det som afghanska ungdomar gör är en hämningslöshet och det kallas inte för frihet. Han uppfattar ungdomarnas handlingar mot samhällets normer.

Ania en annan kvinnlig informant vill att det finns fara i samhället för hennes dotter men inte för hennes son. Hon menar att barn ska locka föräldrars tillit och barnet ska uppfostras enligt islamiska normer och värderingar. Hon vill inte att hennes dotter ta av sin själ för att det är mot deras religiösa ideologi. Men hon håller med om hennes dotter gifter sig med en icke-hazara men han måste vara en muslim.

Hamida som Maryam är skild och tycker samma sak. Hon menar att hon inte kan lita på sin man när det gäller deras barn. För att hennes man inte kan klara av ansvaret även om han vill. Hon berättar:

” När mitt barn blir sjuk struntar min i honom, om medicin eller kläder behövs köper han inte åt barnen.”

Hamida säger att hennes man tänker på samma sätt som Afghanistan att barnets uppfostran är mammans ansvar.

Ali och **Hadi** har samma åsikter. De nämner återigen tvångsäktenskapet att föräldrarna tvinga sina döttrar att gifta sig med någon som de inte vill. Han förklarar att tvångsäktenskapet inte är bara för flickor även föräldrarna tvingar sina söner också att gifta med någon som de vill. Han påstår vidare att afghaner inte så hårda mot sina pojkar som de gör mot sina flickor. Att det är ingen fara med en pojke att ha relation utanför äktenskap men när det gäller flickor så är det allvarligt och faran finns att flickan förlorar sin oskuld det vill säga familjen blir skamlös och hederslös.

4.2.10. Analys

Av respondenternas svar framgår att de flesta afghanska föräldrar vill ha samma sätt som de har i hemlandet om deras barnets uppfostran. Det finns få av dem som tycker att barnet får välja vilken religion de vill eller vem de ska gifta sig med. Enligt artikel 16 i FN:s barnkonventionen om mänskliga rättigheter står:

” Inget barn får utsättas för godtyckliga eller olagliga ingripanden i sitt privat- och familjeliv, sitt hem eller sin korrespondens och inte heller för olagliga angrepp på sin heder och sitt anseende.”

Med hänsyn till denna artikel och informanternas svar förstår man att de inte fullföljer barnens rättigheter om religionsfrihet, tvångsäktenskap och frihet i livet. Trots att föräldrarna påstår att de vill det bästa för sina barn men de behandlar dem på ett omedvetet sätt som är mot deras rättigheter.

Artikel 14 av barnkonventionen hävdar vidare att *” konventionens stater ska respektera barnets rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet”*.

Respektera föräldrarnas och, i förekommande fall, vårdnadshavarens rättigheter och skyldigheter att på ett sätt som är förenligt med barnets fortlöpande utveckling ge barnet ledning då utövar sin rätt.⁵⁴

Alla respondenter tycker att svenska metoden för uppfostran av barn är för fri. Enligt de är det svårt för barnen för att de lever mellan två kulturer och det gör att barnen inte kan identifiera sin identitet.

Trots att några intervjudeltagare är mot tvångsäktenskap men de påstår att de vill att barnet lyder de. Föräldrar tvingar flickor och de gör det mot pojkarna också. Som en av respondenterna berättade att hans mamma sa till honom att han ska gifta sig med någon som ska leva hela livet. Det menas att skilsmässa låter ett dåligt rykte för familjen och släkting.

4.3 Hur mycket har afghaner blivit integrerade i Sverige?

Respondenterna har svarat olika på frågan om hur mycket de har etablerat och integrerat i Sverige. **Zahra** säger att hon inte har någon svenska kompis eller nära vän som har umgås med men hon har svenska kollegor. Hon berättar om sin man att trots att han bor 16 år i Sverige men har inte ändrat sig. Zahra berättar:

” Om jag ska vara kompis med en man accepterar min man inte att bjuda honom till kaffet någon gång. Min man har inte bra reaktion när han ser att jag har manliga kollegor.”

Sakhi som bor i Sverige i 4 år säger att han försöker att arbeta och betala skatt och samtidigt lära sig språket, på det sätt känner han sig integrerad. Men hans fru arbetar inte och tar hand om barn.

Maryam och **Ania** arbetar inte och har varit i 2 år i Sverige. Båda håller på att lära sig språket. **Haidar** som bor i Sverige mer än 20 år har inte umgåtts med svenskarna och han har kontakt med svenskarna på jobbet. Han tänker fritt och demokratiskt påstår han.

Rahman som bott 17 år i Sverige har absolut ingen kontakt med svenskar, bara på sitt arbete i kontakt med någon kund. Han arbetar och betalar skatt och följer svenska lagar och regler

---

⁵⁴ Gerle. Elisabeth, 1999, Mångkulturalism för vem? debatten om muslimska och kristna friskolor blottlägger värdekonflikter i det svenska samhället: (om Sverige i förändring), Nora: nya Doxa, s.51

berättar han. Rahman ser annorlunda till svenska kulturen än det som är hans värderingar och moral. Han har ett kontaktnät bland afghaner och är aktiv inom afghanska föreningar.

Sarina påpekar att när man flyttar till ett land som Sverige betyder det inte att man blir svensk och ändrar sig. Hon är bland de enda afghanska kvinnor som jag intervjuad. Hon yttrar:

” Afghaner behöver höja sina sociala och politiska medvetandet. Det tar lång tid för vissa att integrera sig och vissa afghaner aldrig integreras.”

Enligt henne minskar staten och kommunen givetvis möjligheter och trycket blir mer så att afghanska kvinnor börjar arbete, då blir de tvungna att integreras.

Däremot **Hamida** och **Hadi** tycker att de har blivit integrerade för att de har umgåtts med svenskarna och har lärt sig kulturella koder. **Hamida** berättar:

” På jobbet satte jag alltid med mina svenska kollegor men min man trots att han bott 16 år i Sverige ville inte det. Han satt ensam eller med icke-svenskarna och pratade inte med svenskar.”

Ali påstår att i afghanska tradition när en flicka växer upp får inte gå ut hemifrån, den här synen har ändrats hos nära familjer men det finns afghanska flickor i Sverige som så fort de ser någon manlig gäst hemma försvinner dem. Ali säger vidare att när afghanska ungdomar går i skolan de lär sig hur de får prata med varandra, när de går på jobbet lär de sig saker och ting. Därför ändrar de sig på grund av systemet som finns i Sverige, han menar att man blir integrerad efter ett tag och när man utbildar sig.

4.3.1 Analys

Det finns en variation av graden av integration för afghaner i svenska samhället. Beroende på vilken utbildningsnivå de har och hur mycket de har varit i Sverige kan man hitta ett mönster. Men det finns personer som tidslängden att hur mycket de har varit i Sverige inte har påverkats på deras åsikter och synen på demokrati och frihet för barn, kvinnor och religiös syn.

Jag hittar ett mönster i det som respondenterna berättar:

- Första gruppen av afghaner har medborgarskap och kunde anpassa sig till det nya kulturen, det gäller även deras barn som föddes här. Ett ursprungligt avstånd har försvunnit efter att de afghaner flyttade till Sverige.
- Andra gruppen som har medborgarskap i sitt hemland och de har uppehållstillstånd i Sverige, den här gruppen kunde delvis integreras i det nya samhället har uppehållstillstånd, de har arbete och kan språket men de känner sig helt afghanska. Samtidigt att ett avstånd skapas när de befinner sig i det nya samhället det vill säga Sverige.
- Tredje gruppen har antingen medborgarskap eller uppehållstillstånd, de försöker att försörja sig på alla möjliga sätt till exempel savrtarbete, den här gruppen har väldigt svårt att anpassa sig på grund av att de inte har möjligheter och rättigheter samma som andra medborgare. I den här gruppen finns det ett avstånd med hemlandets kultur och avståndet gör att de hamnar i dåliga situationer för att de inte kan kosenterar sig i det nya och kan inte tillbaka till sitt hemland.
- Den fjärde är de högutbildade afghaner som bor i Sverige. Den här gruppen kunde anpassa sig efter samhällets kultur och har integrerats.

Generellt har Afghaner som kommit till Sverige har varit präglade av sitt hemlands kultur och svensk kultur är mycket annorlunda för dem. Även om afghaner representerar inte sitt hemland men ändå kan man se att inom synen på familj speciellt kvinnor och barn har påverkats och förhållit sig mycket till hemlandets kulturella mönster.⁵⁵

4.4 Afghaners självbild och dubbla liv i Sverige

Det finns ett problem i detta för att i Sverige gäller lagen för alla och man inte kan undanta folk som kommer hit och behåller sina värderingar och tankesätt som går mot lagen i Sverige. Att bestämma över sin fru och barn hur dem ska klä på sig och bestämmer över dem är mot

---

⁵⁵ Pettersson. Thorleif, 2005, Vilka är annorlunda?: om invandrades möte med svensk kultur, Norrköping: integrationsverket, 2. Individualism / Collectivism - How important are individual responsibility and self-determination? How important are relationships and a feeling of belonging with others?

jämställdheten. Samtidigt att tvinga sina barn och kvinnor att följa ens religion och leva i det traditionella synsättet att vara överlägsen över kvinnor, pressa och trycka på barn och kvinnor att följa ens religion går inte ihop med moderna samhället och är det till och med mot grundläggande mänskliga rättigheters principer.

Ett annat problem som finns är att afghaner inte har förstått individualistiska synsättet och de bor mest i ”vi kultur”. Det är familjen och släktingar som får både goda och dåliga konsekvenser av en familjemedlems handling. När det blir problem eller konflikt i familjen då är det först vänner och bekantar som ska lösa det inte lagen.

I Sverige har barn mer tillit till staten än föräldrar när det blir problem. Det innebär att man vänder sig till lagen om barnen slåss av föräldrar eller en kvinna ska skilja sig eller om man hamnar i bråk med någon. Därför blir det kulturkrock när personer som kommer från ett kollektivistiskt samhälle till ett individualistiskt land.

Det finns kollektiva definitioner bland afghaner i Sverige till exempel en afghansk-svensk är mer afghan än en afghan som bor i Afghanistan. Det kostar inget här om man är en hazara, pashtun eller tajik men om man pratar om sin folkgrupp i Kabul kommer att bli katastrof.

Rahman är från en klan i Afghanistan som bor i Sverige. Enligt honom bor mer än 50 familj från den här klanen i ett område. De försöker att hjälpa när en nyanländ från deras klan kommer hit. De samlar pengar och köper bostad. Han berättar vidare att flickor och pojkar i deras klan ska gifta sig bara med någon från samma klan, de har fest där deltar bara personer som tillhör till deras klan. Om någon från ”andra” folkgrupp ska vara med de så är han/hon inte välkommen för att han/hon blir isolerad. Det gör de här i Sverige.

En annan informant berättar:

” Det största problemet för afghaner är att de tar med sig sina problem från hemlandet hit. Etniska problem och religion problem, det gör att de inte kan utveckla sig.”

Hedersbegreppet får betydelse i kollektiva samhället för att när någon gör något som är mot hans/hennes värderingar då tappar personen sitt ansikte hos andra och det är något oacceptabelt för kollektivt. En afghan försöker att anpassa sig efter afghanska kultur i Kabul. Jag har sett afghaner som är ordförande till en förening men att han inte tillåter sin fru att vara

med i föreningen för det finns andra män, eller har sett afghanska män som druckit alkohol men om hans fru är där så gör han inte det. För att hans fru är hans öga som kopplar honom till afghanska kulturen och traditionen. När frun är där så kopplas man till heder och det kopplar man till större samhälle som morbror, farbror och folket i hemlandet. För att folket bedömer en och de lägger sig i det som man gör.

Det finns afghaner som också att inte har något mönster att följa i samhället. De har identitetsproblem, de kan inte acceptera det nya samhällets värderingar och inte heller har själv värderingar som kan anpassa efter. Då blir det svårare för den person att hitta sig själv i samhället. En afghan som kommer till Sverige kan lämna allt i Afghanistan och kan inte heller skapa ett nytt liv i Sverige. Då uppstår det kulturkrock. När en kvinna tycker att om hon inte har själ på sig eller om hennes barn blir homosexuell är det synd men att han/hon inte betalar skatt, vara strikt mot sin familj osv. begår man inte synd. En afghan vänder sig inte till lagen när det uppstår problem utan till sin familj och släkt även om släktingen är elak mot dem. Som exempel till detta är Rahman, när en pojke i hans släkt vägrade be böner ringde hans pappa till Rahman och bad om hjälp, Rahman pratade med pojken och övertalade honom att följa sin pappas ord och be böner.

Enligt Simmel känner man sig som främling och var en främling flyttar då ska han/hon räkna det som hans/hennes land och dess folk ska räknas som hans/hennes landsmän. Om man inte accepterar det nya landet så ska man acceptera svårigheter som finns.

Den bilder som afghaner visar av sig själv är inte verkligheten för att i verkligheten och praktiken gör de motsats. Till exempel när en informant påstår att hon är måttlig i sina åsikter men samtidigt hennes handling visar en annan sak är det motsats.

Den religiösa engagemanget och familjesynen har inte påverkats av migrationen från ett islamiskt till ett västerlandskt land. Synen på familj, könsroller och religiösa engagemanget har etablerats under barndomen. Dessa värderingar har inte påverkats av migrationen på nya miljön. Synen på arbete finns hos afghansk män fortfarande och arbete anses viktigt för män, man anses försörjande i afghanska kulturen. Avståndet mellan synen på könsroller, traditionell familjesyn och religiösa tros finns mellan afghanska immigranter förutvarande(första generation) och nuvarande(andra generation) hemländer inte ändrats.

Om familjemönster visar afghaner att behålla sin gamla tanken som de har mött sedan barndomen. Man kan säga att afghaner antingen håller fullt fast vid det gamla eller att de till alla delar skulle överta det nya.

I den demokratiska inställningen i Sverige som finns hos afghaner visar en oförenligt bild av deras syn på jämställdhet, delade arbetsuppgifter hemma, könsroller och traditionellt familjesyn. Det visar att afghanska migranter i Sverige har olika kulturella, religiösa teraditioner beroende på enskilda personer .

Om familjemönster visar afghaner att behålla sin gamla tanken som de har mött sedan barndomen. Man kan säga att afghaner antingen håller fullt fast vid det gamla eller att de till alla delar skulle överta det nya.

Andra generationen av afganer skiljer sig från den första angående religiösa engegemanget genom att inte delta i religiösa sammankomster lika ofta. När det gäller ytter religiösa engemangnet har den andra generationen tendens till att anpassa sig till de lägre nivåerna i hemlandet.

Intervjuerna visar att hur de afghaner påverkas av att bosätta sig i en ny kultur miljö. De har en positiv syn på demokrati, politik, jämställdhet och sociala relationer och på det sättet kan de lättare anpassa sig i det nya landet. Däremot har de svårt att följa det i sina hemländer.

5. Resultat och slutdiskussion

Simmels teori tillämpar tydligt min studie för att enligt Simmel är människor i samhället en samling av kontakter. Därför berättar han om social avståndet, med detta menar han att hur mycket avståndet definieras långt mellan främlingen och samhället sker assimilation. Främlingen känner sig antingen ett medlem som en del av samhället eller den ”*andre*”. Därför säger jag att en hazara i Sverige känner sig mest hazara än en hazara i Afghanistan. Afghaner som kommer till Sverige definieras som främling enligt Simmels teori, de är inte inne i samhället och kulturen samtidigt att de inte känner sig hemma i Sverige heller. Afghaner är

inte så utanför samhället som man kallas de för främling eller inte så inne i samhället att man räknar de som medlemmar.

Invandrare som har kommit till Sverige är en del av samhället för att de har rättigheter som religion frihet och får utöva sin religion, gå i mosken och i familjenivå får behandla invandrare sina barn och kvinnor på sitt sätt. På något sätt förstärks främlinghet och är mot mänskliga rättigheter. För att alla har sina kultur och tradition som inte passar det svenska ramen inom demokrati och svenska lag. Å andra sidan använder invandrare fördelar i detta samhället, samtidigt som de räknas som samhällsmedlemmar, deras barn går i samma skolan, de handlar i svenska affärer, de har samma rättigheter som en svensk har, så att de inte är så mycket främling och inte så mycket samhällsmedlem.

Ett problem som finns är att de här karaktären alltid tolkar rättsliga strukturer till deras fördel. Det innebär att när det är enligt Sveriges fördel säger de att de har mänskliga rättigheter, när de det var deras förlust så säger de att vi är afghaner och vår kultur måste respekteras. Exempelvis en respondens som säger att han kommer från Afghanistan och hans barn måste följa hans religion i Sverige, trots att han bor här 17 år. Den här personen låter sina barn att använda möjligheterna som finns för ett barn i Sverige och det är på hans fördel men när man säger att låt dina barn välja sin religion eller välja vem de vill gifta sig med så påstår de att de är afghaner därför måste följa sin kultur och tradition. Därför främling har en definerade karaktär och denna teorin är uppenbar och tillämplar afghaner i det svenska samhället. För att det är enligt vinst/profit är det mot mänskliga rättigheter.

Afghaner är inte helt och hållet samhällsmedlem och inte heller främling, därför finns de någonstans mellan de två begrepp, stämningen mellan de två situation gör att de gör saker som är mot mänskliga rättigheter. Det här har visat inom mina observationer och respondenternas svar. De har ett dubbeltliv, ett liv i Sverige som ska anpassa efter och ett liv i Afghanistan som inte kan blunda för enligt Ali:

” Vi kommer från Afghanistan och vår generation och etnicitet är kopplade till varandra, har kontakt och åder till Afghanistan. Därför kommer det händer saker som man inte kan blunda för och det blir svårt att acceptera.”

När man inte känner sig ett helt medlem så är en del i detta samhälle och en del i det andra samhället.

Ett annat perspektiv som jag kan påpeka är sociala medier. Afghaner i sveirge har bildat ett online-sahälle som förstärker dubbellivet. Det finns grupper på internet som kopplar afghaner till Afghanistan. De flesta afghaner som jag är också en av dem är aktiva medlemmar i de här grupperna som följer vad det händer i Afghanistan, diskuterar med varandra om politiska händelser och ge åsikter och förslag om hur det kommer att gå i Afghanistan. Online-samhället förstärker främlingen och det är för att afghaners karaktär är främling.

Som jag tidigare indelade afghaner i olika grupper så finns det grupper som är helt integrerade och känner sig helt svenskt och i de här grupper har man ingen kontakt med afghaner, men det är en liten grupp som föddes här och har medborgarskap. Beroende på vilken familj de bor skiljer deras engemamng i samhället. De är antingen i det samhället eller i det andra, eller mitt i mellan. Sista gruppen som är mittemellan är mer och därför anpassar Simmels teori till dem.

Jag har sett att det finns afghaner som håller i hand med en svensk men inte med en afghansk. När en invandrare pojke "*trakasserar*" en svensk flicka då anklagas det för trakassier men när en svensk man trakasserar en invandrare kvinna räknas som flirting. Därför att dubbellivet gör att i det sociala stämningen trakasserier och andra skador i samhället uttrycks som etnisk tendens.

I tidigare forskningen har jag skrivit om några forskning som har gjorts om afghanska samhället och deras familje perspektiv men de flesta forskningar är baserad på genus perspektivt och hur jämställdhet ser ut hos afghaner. I denna studie försöker jag att fokusera på mänskliga rättigheter inom olika perspektiv i familjen. Mänskliga rättigheter för kvinnor, män och barn. För att det finns kvinnor som behandlar sina män på ett sätt som är omänsklig, hur afghaner med ett relihiöst synsätt i ett demokratiskt samhället håller samman eller krockar med varandra. Det finns religion frihet i sverige men denna religion frihet legitimerar automatiskt anti-mänskliga rättigheter, detta är en paradox för att mänskliga rättigheters synsätt har fått rättsligt grund. Om man har religion frihet men tvingar man sina barn att välja den religion som föläldrar vill. Därför en afghansk som får uppehållstillstånd på grund av mänskliga rättigheter håller själv inte fast vid mänskliga rättigheters principer. Om han har religion frihet men utnyttjar det till sin fördel. Det är inte bara mellan män utan det finns

mellan kvinnor också. En mamma som tvingar sin dotter att gifta med den som hon vill. En hel släkting som bor länge i Sverige som minoritets var utsatt i sitt hemland men gör diskriminering mot andra folkgrupp när de kommer till Sverige. Denna behandling har blivit en vana för afghaner som har blivit ett inre egenskap. En karaktär som inte bara har problem med kvinno syn utan har problem med med vin, alkohol och fläskt kött.

Homosexualitet som är en naturlig trend i människan är afghaner mot det och accepterar inte det om deras barn blir homosexuella då är det ”katastrof” för dem. Det är förstås hos vissa svenskar också men de har kunskap om detta och respekt för människorna. Detta blir problematiskt i framtiden.

De som kan påverka på sådana tankesätt är skolorna, organisationer som arbetar med integrations projekter och politikerna. Det står i integrationspolitiska skrivelsen som säger att inriktningen på integrationspolitiken skall vara att ge stöd till individens egen försörjning och delaktighet i samhället, värna grundläggande demokratiska värden och verka för kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och motverka etnisk diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.⁵⁶

---

⁵⁶ Gemensam värdegrund i mångfaldens demokrati , red. Lillemor Sahlberg, integrationsverkets rapportserie 2004:06 , integrationsverket,2004 , 2004 , Tryck: Elanders Berlings, Malmö,2004.

Referenser

Abdulhadi, Hadi, 2006, afghanska kvinnors förhållande i Sverige, institutionen för individ och samhälle Socialpedagogiska programmet, högskolan väst, <http://hv.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A215969&dswid=8022> hämtad 2017-11-17

Biddle. Craig, 2012, The Objective Standard, Individualism vs. Collectivism: Our Future, Our Choice. <https://www.theobjectivestandard.com/issues/2012-spring/individualism-collectivism/> hämtad 2017-12-13

Deniz, F. & Antonios P. (2000). Ett liv mellan två världar. Örebro universitet; Forum för Migration och kultur.

Echavez, Chona R., SayedMahdi Mosawi, Leah Wilfreda RE Pilongo. 2016, The Other Side of Gender Inequality: Men and Masculinities in Afghanistan. Kabul: Afghanistan Reaserch and Evaluation Unit

Gerle. Elisabeth, 1999, Mångkulturalism för vem? debatten om muslimska och kristna friskolor blottlägger värdekonflikter i det svenska samhället: (om Sverige i förändring), Nora: nya Doxa.

Hofstede, G., Hofstede, J-G., and Minkov, M. (2010) Cultures and Organizations, Software of the Mind – Intercultural Cooperation and its Importance for Survival United States, McGraw-Hill.

Karlsson. Pia & Mansory.Amir, 2007, An Afghan Dilemma: Education, Gender and Globalization in an Islamic Context, Stockholm: Pedagogiska institutionen, <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:197642/FULLTEXT01.pdf> (hämtad 2017-11-28)

Lillemor Sahlberg Gemensam värdegrund i mångfaldens demokrati, integrationsverkets rapportserie 2004:06, integrationsverket, 2004, Tryck: Elanders Berlings, Malmö.

Migrationsverket.se, migrationsverket fakta, 2016-01-01, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Fakta-om-migration/Migrationsverket---mitt-i-varlden-2016.html> hämtad 2017-09-28

Migrationsverket.se,migrationsverkets nyhets arkiv, 2016-01-01, <https://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2016/2016-01-01-Nastan-163-000-manniskor-sokte-asyli-i-Sverige-2015.html> hämtad (2017-09-28)

Pettersson. Thorleif, 2005, Vilka är annorlunda?: om invandrares möte med svensk kultur, Norrköping: integrationsverket, 2. Individualism / Collectivism - How important are individual responsibility and self-determination? How important are relationships and a feeling of belonging with others?

Roth. Hans Ingevar, 2005, Mångkulturalismens utmaningar, Lund: Studentlitteratur.

Sveriges riksdag, stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/proposition/starkt-skydd-mot-tvangsaektenskap-och_H103208 (hämtad 2017-12-08)

Sydsvenskan.se, kvinnan fick välja: giftermål eller mördas- pappa åtalas, <https://www.sydsvenskan.se/2016-06-29/kvinna-fick-valja-giftermal-eller-mordas---pappa-atalas> (hämtad: 2017-12-08)

Taylor. Charles, 1999, Det mångkulturella samhället och erkännandets politik; med bidrag av K. Anthony Appiah...; redaktör: Amy Gutmann; översättning: Sven-Erik Thohell och Thomas Linden, Göteborg: Daidalos.

Trost . Jan, 2010, Kvalitativa intervjuer, studentlitteratur AB

Simmel. Georg, *Ur Hur är samhället möjligt? – och andra essäer*, inledning, urval och översättning Erik Af Edholm, utgivet av Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1981. Essän ”Främlingen” är tagen med förlagets tillstånd från s. 149–155

Bilagor

Intervjufrågor

- **Berätta om ditt liv i Sverige!**
- Hur kom det sig att du flyttade till Sverige?
- Vad är skillnaden mellan familjelivet i Sverige och Afghanistan?

- **Vilka möjligheter ser du för dig och din familj i Sverige?**
- **vilka svårigheter ser du för dig och din familj i Sverige?**
- Om din son, din dotter eller din fru kommer sent hemma vad kommer att hända?
- Hur är det om din dotter har umgåtts med din grannes son? Vilka risker finns det?

- **Hur mycket håller du fast vid din religion, kvinnors frihet, barnets rättigheter?**
- Vad tycker du om en tjej eller ung kvinna ska resa ensam som turist, ser du någon fara med detta? iså fall vilka?
- Vad händer om din son eller din dotter blir homosexuell? Vilka konsekvenser har det på familjerelationen?

- **Vad betyder jämställdhet för dig och hur mycket är det jämställt och demokratiskt i hemmet?**
- Hur är det för en invandrare att ens fru och dotter delar med sig bilder och dans i sociala medier?
- Vad tycker du om sociala nätverk kan påverka på ditt liv i Sverige?
- **Berätta en rättvis bild av dig själv?**